

**NUSIKALTIMŲ IR KITŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ PREVENCIJOS PROJEKTŲ (PROGRAMŲ)
KONKURSO DALYVIŲ PARAIŠKA**

**NEPILNAMEČIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ PREVENCIJA BENDRUOMENĖJE,
NAUJOVIŠKŲ METODŲ IR PRIEMONIŲ TAIKYMAS**

1. Projekto pavadinimas: „Gyvenimo spalvos“.

2. Projekto rengėjo (rengėjų) pavadinimas, adresas, telefonai, el. pašto adresas, banko sąskaita:

Kėdainių policijos centras, nevyriausybinė organizacija (asociacija), A. Mickevičiaus g. 25, LT-57174 Kėdainiai, tel. (8 347) 68 726, (8 688) 48 105, kedainiupolicijoscentras@gmail.com, danute.mykolaitiene@vrm.lt, įstaigos kodas 301542277, banko pavadinimas AB DnB NORD kodas 40100, sąskaitos Nr. LT694010041900260762.

3. Informacija apie projektą:

3.1. esamos situacijos (problemos) analizė:

Atlikus išsamią situacijos analizę nustatyta, kad Kėdainių mieste yra 94 socialinės rizikos šeimos, jose auga 208 vaikai. Iš jų: 89 nedalyvauja jokiose veiklose, 73 – linkę pažeidinėti mokyklos drausmę, 18 – vengiantys mokytis ir linkę valkatauti, 139 padarę teisės pažeidimus. Analizuodami informaciją išryškinome problemą t. y. nepilnamečių ankstyvesnį išitraukimą į nusikalstamą veiklą. Paaugliai, augantys probleminėse šeimose dažnai neturi alternatyvių pasirinkimų galimybių, kaip tik tas, kurias jiems pasiūlo artimiausia aplinka. Šie paaugliai po to kai juos nuvertina šalia esantys asmenys – tėvai, bendraamžiai, dažniausiai labai greitai nuvertina patys save. Jie dažnai nežino nei savo poreikių nei galimybių, vaikas dažnai atsiduria tam tikrame įtampos lauke, kai egzistuojančios vertybės susiduria su nepilnamečio nesugebėjimu ar nepajėgumu jas užsitikrinti. Atstumti vaikai ir paaugliai pradeda ieškoti kitos aplinkos, kuri juos priimtų, kur jie galėtų sulaukti dėmesio, pritarimo. Atstumti vaikai palyginus su kitais bendraamžiais, turi mažesnes socialinio pasirinkimo galimybes. Nuolatinis atstūmimas apriboja kontaktų galimybę su prosocialiais bendraamžiais, todėl vaikai paprastai patenka į tokių pat nepritapusiųjų draugiją kaip ir jie patys. Esant tokioms sąlygoms problemiškas paauglių elgesys pasiekia pavojingą ribą. Praradusiems mokymosi motyvaciją, turintiems elgesio problemų vaikams sudaromos prielaidos nusizengti. Įvertindami situacijos rimtumą šiuo projektu ir siekėme rizikos grupės vaikams pasiūlyti pozityvią veiklą. Paauglius stengėmės sudominti jiems priimtina veikla, įtraukti studentus savanorius, kurie jiems būtų kaip vyresni draugai.

Įvertinę turimus žmogiškuosius išteklius pasirinkome pagrindinę 9-15 metų, 38 vaikų grupę. Žinodami ką galime padaryti ir kokių teigiamų pokyčių galime pasiekti, pasirinkome rizikos grupės vaikus, gyvenančius socialiniame būste.

Projektas orientuotas į socialinę atskirtį patiriančių vaikų ir paauglių ankstyvąją teisės pažeidimų prevenciją.

Projekte buvo taikomas - motyvuoto elgesio modelis, organizuojant konkrečius užsiėmimus, analizuojant elgesį, aiškinantis nepritapimo prie bendraamžių priežastis, mokytis keistis ir koreguoti savo elgesį, į priemones įtraukiant ne tik vaikus, bet ir tėvus.

Projektas išsiskyrė kryptingų priemonių įvairove, t. y. kompleksas priemonių, kurios yra nukreiptos į socialinių įgūdžių įgijimą ir užimtumą (konsultacijos, grupiniai užsiėmimai, individualūs susitikimai, situacijų modeliavimas, teminiai susitikimai ir kt.).

Jau dešimt metų Prevencijos poskyrio pareigūnai rašo projektus ir dirba su rizikos grupės vaikais. Buvo įgyvendinami vis nauji prevenciniai projektai, tačiau reikia pastebėti, kad ne visada buvo matomi apčiuopiami rezultatai. Dirbdami supratome, kad vykdomų projektų veiksmingumas priklauso nuo to, ar teisingai parenkamos prevencinio poveikio priemonės. Žinojimas pats savaime

neatėjo, teko domėtis tiek savo šalyje žinomomis prevencijos priemonėmis, tiek kitų Europos Sąjungos šalių patirtimi.

Sprendimas steigti nevyriausybinių organizaciją kilo būtent tiems pareigūnams, kurie iki šiol dirbo savanoriškumo pagrindu. 2008-02-13 susibūrus bendraminčiams buvo įregistruota nevyriausybinių organizacija – Kėdainių policijos centras, kuris vienija 11 narių ir 18 savanorių, kurie be jokio piniginio atlygio dirba savanorišką darbą. Jie skiria savo laiką, žinias, patirtį darbui organizacijoje ir neima už tai piniginio atlygio. Tai nauja iniciatyva, kuria siekiame užsiimti savanoriškos veiklos skatinimu. Turėdami patirtį ir žinodami situaciją rajone ieškome galimybių plėsti savo veiklą, į kurią siekiame įtraukti aktyvaus savanoriško jaunimo bei kitas organizacijas.

Ši veikla susijusi su savanoryste sprendžiant konkrečių žmonių – vaikų ir paauglių užimtumo problemas. Prevencinis darbas dirbamas ne tik su vaikais, bet ir su jų šeimomis. Taip siekiama padėti šeimai grįžti į bendruomenę, gyventi visavertį gyvenimą, kartu užtikrinti ir tinkamą vaikų priežiūrą. Subūrus komandą nebuvo neapsiribojama tik projektine veikla kalendoriniais metais. Šis poreikių suvokimas nebuvo nulemtas kažkokios iš anksto sudarytos programos, jis atėjo „per laiką ir vietą“ kasdienėje veikloje, dirbant prevencinį darbą.

3.2. tikslas;

Ugdyti vaikų ir paauglių prosocialaus (visuomeniško) bendravimo įgūdžius ir atsakingą elgesį, apjungiant įvairių institucijų bei visuomeninių organizacijų savanoriškas pastangas teisės pažeidimų prevencijos srityje.

3.3. uždaviniai;

1. Skatinti tikslinės grupės vaikų užimtumą, ugdyti tarpusavio bendravimo įgūdžius, atsakomybę už savo veiksmus ir elgesį, sudaryti socialiai teisingas saviraiškos ir laisvalaikio užimtumo galimybes.
2. Suburti studentų – savanorių grupę, padedančią organizuoti užsiėmimus, motyvuoti paauglius siekti žinių, patarti kaip tinkamai leisti laisvalaikį.
3. Skatinti vietos bendruomenės ir socialinius partnerius mažesnėmis sąnaudomis spręsti vaikų ir paauglių užimtumo problemas, ieškoti naujų bendradarbiavimo formų.

3.4. priemonės;

1. Individualios ir grupinės specialistų (socialinio pedagogo, psichologo, policijos pareigūnų) konsultacijos);
2. Grupiniai ir individualūs ugdymo užsiėmimai (pokalbiai, pamokų ruošą, kompiuterinio raštingumo pradžios);
3. Socialinių įgūdžių ugdymo pamokos („Padarykime pasaulį gražesni“, „Visi į mokyklą“, pokalbiai sveikos gyvensenos, asmens higienos temomis);
4. Sociokultūriniai renginiai („Filmų savaitė“, „Knygos diena“, „Nuomonių paštas“, Eurojaunimo plakato kūrimas „Mano teisės“, „Heja, Norden“, Kaziuko mugė, „Dvi valandos su Mamontovu“);
5. Sportiniai užsiėmimai (viktoriai, varžybos);
6. Fotografijos kampanija („Teigiami gyvenimai“);
7. Studentų savanorių veikla Policijos jaunimo centre (3-4 kartus per savaitę);
8. Nemokamos paslaugos suaugusiems šeimų nariams (individualios ir grupinės socialinio darbuotojo, psichologo konsultacijos, tėvystės įgūdžių programa, teisininko konsultacijos, informavimas, tarpininkavimas);
9. Materialinės paslaugos vaikams (maitinimas, parama ugdymo, mokyklinėmis priemonėmis, labdara).

3.5. vykdymo trukmė, tęstinumas:

Net neabejojama, kad projekto metu įgyta patirtis bus panaudojama tolimesnei veiklai, vaikų ir paauglių užimtumui, šeimų švietimui. Kvalifikuota vykdytojų komanda, bendradarbiavimas su socialiniais projekto partneriais rodo nuoseklų ir nenutrūkstamą darbą ateityje. Projektu sprendžiamos opiausios rizikos grupės vaikų problemos, o asociacijos ši veiklos sritis yra pagrindinė.

Projektas yra tęstinis ir ilgalaikis, jis vykdomas jau penktus metus ir bus tęsiamas ateityje.

3.6. vykdytojai;

Projekto vadovė Danutė Mykolaitienė, išsilavinimas aukštasis, teisės magistrė, pareigos organizacijoje – pirmininkė, pareigos darbovietėje - Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kėdainių rajono policijos komisariato Prevencijos poskyrio viršininkė; telefonai: darbo (8 347) 54 212, mob. tel. (8 688) 48 105, elektroninis paštas danute.mykolaitiene@vrm.lt, danute.mykolaitiene@gmail.com.

Turi 12 metų prevencijos projektų rengimo ir įgyvendinimo patirtį. Parengė ir dalyvavo įgyvendinant 21 prevencijos projektą. 2007 m. Lietuvos policijos Prevencijos pareigūnams skaitė pranešimą „Naujas požiūris į policijos prevencinio darbo organizavimą. Galimybės ir sprendimo būdai“. 2007 m. kartu su bendraautoriais L. Krylaite ir V. Vyšniauskiene atliko tyrimą „Smurtas prieš vaikus Kėdainių rajone“. 2007 m. parengė TAIEK (Briuselis) projektą „Gerosios praktikos pasidalijimas nusikaltimų prevencijos srityje“ ir dalyvavo 5 dienų stažuotėje Nyderlanduose.

Pagrindiniai projekto vykdytojai:

Vilma Vyšniauskienė, išsilavinimas – aukštasis, teisės magistrė. Pareigos organizacijoje – valdybos narė, pareigos - Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kėdainių rajono policijos komisariato Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio vyresnioji specialistė.

Aktyviai dalyvauja prevencinėje veikloje, teikia pasiūlymus dėl prevencinio darbo gerinimo, rengia projektus;

Edita Kačinskienė, išsilavinimas – aukštasis, pareigos darbovietėje - Kauno kolegijos Kėdainių J. Radvilos fakulteto dėstytoja;

Dainė Rimkutė, Kauno kolegijos Kėdainių J. Radvilos fakulteto socialinės pedagogikos 4 kurso studentė;

Jurga Lapienienė, Kauno kolegijos Kėdainių J. Radvilos fakulteto socialinės pedagogikos 4 kurso studentė;

Vaida Navickytė Kauno kolegijos Kėdainių J. Radvilos fakulteto socialinės pedagogikos 4 kurso studentė;

Dimitrijus Kuprijanovas, Kauno kolegijos Kėdainių J. Radvilos fakulteto socialinės pedagogikos 2 kurso studentas.

3.7. dalyviai (tikslinė grupė):

Galutinė tikslinė grupė:

9-15 metų rizikos grupės vaikai ir paaugliai, kuriems sudaromos sąlygos užsiimti prasminga veikla, keliant paties vaiko vertės pajutimą, mokant socialiai priimtino elgesio, bendravimo įgūdžių.

Tarpinė tikslinė grupė:

Studentai savanoriai; dalyvavo projekto veiklose norint pasiekti galutinę tikslinę grupę.

3.8. vykdymo vieta:

Projektas vyko Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje. Kai kurios veiklos apėmė Vilniaus miesto, Jonavos rajono savivaldybę.

3.9. partneriai, rėmėjai;

1. Kauno kolegijos Kėdainių J. Radvilos fakultetas, adresas: J. Basanavičiaus g. 4 Kėdainiai, tel. (8 347) 564 44;

Devyni studentai - savanoriai, aktyviai dalyvavo numatytose veiklose:

- įgytas socialinės pedagogikos žinias pritaikė praktinėje veikloje;
- susipažino su kaimynystėje esančiomis globos, mokymo įstaigomis;
- panaudojo savo sugebėjimus (groti, piešti, kurti) ir juos tobulino;
- į savanorišką darbą įtraukė kitus studentus.

2. Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kėdainių rajono policijos komisariatas, adresas: A. Mickevičiaus g. 23 Kėdainiai, LT - 57174

Suteikė galimybę naudotis patalpomis, numatytai veiklai naudoti sporto kompleksą, kompiuterinę įrangą, vaizdo – garso aparatūrą, kt. technines priemones.

3. Kėdainių jaunimo mokykla, adresas: Janušavos g. 5, Kėdainiai, LT -57301, tel. (8 347)54 559; Šeši moksleiviai dalyvavo projekte numatytose priemonėse.

4. Kėdainių M. Daukšos pagrindinė mokykla, adresas: S. Dariaus ir S. Girėno g. 52, Kėdainiai, LT - 57153, tel. (8 347) 60 403;

Dvylika socialinės rizikos vaikų dalyvavo numatytose priemonėse.

5. Kėdainių J. Paukštelio pagrindinė mokykla, adresas: Vilniaus g. 11 Kėdainiai, LT - 57209, tel. (8 347) 60 5 33;

11 socialinės rizikos vaikų dalyvavo numatytose priemonėse.

6. Globos namai „Saulutė“, adresas: Vydūno g. 6 Kėdainiai, LT- 57177, tel. (8 347) 61 704;

Devyni vaikai dalyvavo numatytose priemonėse.

7. Socialinės rehabilitacijos centras „Gyvybės versmė“, adresas: Pikelių kaimas, Kėdainių rajonas tel. (8 656) 24 920;

- teikė materialinę paramą – maisto produktus;

- suorganizavo susitikimą su Jonavos vaikų organizacija „Iššūkis jaunimui“;

- dalyvavo diskusijose „Padėk kitam“, „Jūs svarbūs“.

8. Labdaros paramos fondas „Tekantis vanduo“, adresas: Smiltynės g. 4, Kaunas, LT-47483 (atstovybė);

Skyrė materialinę paramą 2 dviračiams įsigyti.

9. Labdaros ir paramos fondas „Maisto bankas“, adresas: Verkių g. 43-7a, Vilnius, LT – 09109;

Suteikė saldumynų paramą, kurie buvo panaudoti renginių metu.

10. Viešojo įstaiga „Savanorių centras“, adresas: S. Moniuškos g. 27 Vilnius, LT -08115, tel. (8 655) 553 22;

Teikė informaciją apie savanorystę, patalpino Kėdainių policijos centro veiklos informaciją leidinyje „Savanorystė Lietuvoje“.

3.10. sąmata:2 679 Lt ;

Projekto įgyvendinime piniginės lėšos buvo reikalingos minimaliai, kadangi ankstesniais prevenciniais projektais yra sukurta materialinė bazė. Reikia pastebėti, kad buvo efektyviai panaudoti žmogiškieji ištekliai. Visi projekto vykdytojai dirbo savanoriškumo pagrindais ir neatlygintinai.

Taip pat svarbūs buvo ir informaciniai rėmėjai (televizija, žiniasklaida, radijas, VŠĮ „Savanorių centras“), kurių indėlis nei natūrine, nei finansine forma sąmatoje nebuvo išreikštas.

3.11. rezultatai:

Kiekybiniai:

1. 38 socialinės rizikos vaikai visus metus dalyvavo nuolatinėje (1-2 kartus per savaitę) veikloje;
2. 18,2 % Kėdainių miesto socialinę atskirtį patiriančių vaikų gavo socialinę, teisinę, materialinę ir kitokią pagalbą.
3. Iš 38 pagrindinės grupės dalyvių 34 nepadarė teisės pažeidimų.
4. Dvylika savanorių visus metus (du kartus savaitėje) dalyvavo numatytose veiklose:
- 5.1. suteikė 53 individualias konsultacijas, 95 informavimo, 82 maitinimo paslaugas;
- 5.2. dalyvavo 43 socialiniuose užsiėmimuose;
- 5.3. apsilankyta po 2-3 kartus 26 socialinės rizikos šeimose.

Kokybiniai:

1. Pokyčiai, kurie atsirado įgyvendinus veiklas pagrindinėje 38 vaikų grupėje buvo lyginami su pokyčiais, kurie tuo pačiu metu įvyko su kitais rizikos grupės vaikais nedalyvavusiais projekte, bet gyvenančiais toje pačioje aplinkoje. Nustatyta, kad iš 76 vaikų (gyvenantys savivaldybės skirtoje socialiniame būste) 39 padarė įvairius teisėtvarkos pažeidimus.
2. Savanorystės kompetencijos didinimas, 95 % apklaustųjų nurodė, kad dalyvavimas savanoriškoje suteikė naujos socialinio darbo patirties.
3. Baigus kalendorinius metus buvo surengtas įvertinamasis pokalbis, kurio metu: buvo išanalizuoti, įvertinti ir apibendrinti pasiekti rezultatai, įvertintos silpnosios ir stipriosios projekto

vykdymo pusės, iškilę sunkumai motyvuojant projekto dalyvius, numatytos tęstinumo galimybės (vertintų dalyvių skaičius -12);

4. Buvo atliktas vaikų ir paauglių asmeninio prisitaikymo, socialinės kompetencijos, situacijos šeimoje, santykių su suaugusiais, mokyklos ryšio, bendraamžių santykių, ryšio su artima aplinka vertinimas (anketavimas užsiėmimų pradžioje ir jiems pasibaigus) bei jų tėvų apklausa.

5. Prevencijos priemonės buvo pakankamai intensyvios ir nukreiptos į visą rizikos veiksnių kompleksą šalinimą bei apsauginių veiksnių stiprinimą.

3.12. Kita svarbi, su projektu susijusi, informacija.

Projekto veikla buvo viešinama projekto specialiuose leidiniuose (kalendorius, lankstinukas, skrajutė), visuomenės informavimo priemonėse: „Kėdainių garsas“, „Rinkos aikštė“, „Mugė“, „Policija“, „Lietuvos rytas“. Kita informacija buvo talpinama centro stenduose, foto albume, kompaktiniame diske.

4. Projekto atitiktis kriterijams, kurie nustatyti Nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos projektų (programų) konkurso nuostatų 24 punkte.

1. Projekto vykdytojų atliktas efektyvumo vertinimas, parodė, kad šis projektas padarė numatytą poveikį reiškiniai, kurio prevencijai buvo skirtas ir šie pokyčiai pasiekti racionaliai pateisinamais kaštais.

2. Akivaizdus projekto rezultatų teigiamas poveikis (aprašyta 3.11 p.).

3. Projektas gali būti geru pavyzdžiu kitiems nusikaltimų ir teisės pažeidimų prevencijos subjektams. Ypač svarbu šiuo sunkmečio laikotarpiu, kad atsirastų daugiau savanorystės iniciatyvų kituose Lietuvos regionuose. Organizuojant projektinę veiklą nereikia apsiriboti turimais finansiniais ištekliais. Savanoriškas darbas – puiki galimybė kiekvienam panaudoti savo žinias ir patirtį, realizuoti savo pomėgius, tapti reikalingu kitiems, įsitraukti į darbą ir dalyvauti visuomenės gyvenime, keičiant jį pagal bendruomenės poreikius.

4. Tarpžinybinis bendradarbiavimas pasireiškė gana skirtingų institucijų, kurių veikla nukreipta viena kryptimi – rizikos grupės vaikų gerovės kūrimui ir tobulinimui, bendra, savanoriška veikla.

Pirmininkė

Danutė Mykolaitienė